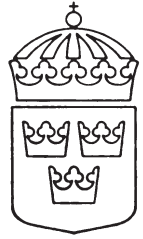

Sveriges internationella överenskommelser

ISSN 1102-3716

Utgiven av Utrikesdepartementet

SÖ 2024:6

Nr 6 Protokoll om status för internationella militära högkvarter som inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget Paris 28 augusti 1952

Regeringen beslutade den 13 juni 2024 att ansluta sig till protokollet.

Anslutningsinstrumentet deponerades den 3 juli 2024 hos Amerikas förenta staters regering i Washington.

Protokollet trädde i kraft den 10 april 1952 och för Sverige den 2 augusti 2024.

Den på franska avfattade texten finns tillgänglig hos Utrikesdepartementets enhet för folkrätt och mänskliga rättigheter.

Riksdagsbehandling: prop. 2023/24:133, bet. 2023/24:FöU10,

rskr. 2023/24:205

SFS 2024:454–457

Protocol on the Status of International Military Headquarters set up pursuant to the North Atlantic Treaty

The parties to the North Atlantic Treaty signed in Washington on 4th April, 1949,

Considering that international military Headquarters may be established in their territories, by separate arrangement, under the North Atlantic Treaty, and

Desiring to define the status of such Headquarters and of the personnel thereof within the North Atlantic Treaty area,

Have agreed to the present Protocol to the Agreement signed in London on 19th June, 1951, regarding the Status of their Forces:

Article 1

In the present Protocol the expression

a) "the Agreement" means the Agreement signed in London on 19th June, 1951, by the Parties to the North Atlantic Treaty regarding the Status of their Forces;

b) "Supreme Headquarters" means Supreme Headquarters Allied Powers in Europe, Headquarters of the Supreme Allied Commander Atlantic and any equivalent international military Headquarters set up pursuant to the North Atlantic Treaty;

c) "Allied Headquarters" means any Supreme Headquarters and any international military Headquarters set up pursuant to the North Atlantic Treaty which is immediately subordinate to a Supreme Headquarters;

d) "North Atlantic Council" means the Council established by Article 9 of the North Atlantic Treaty or any of its subsidiary bodies authorised to act on its behalf.

Protokoll om status för internationella militära högkvarter som inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget

Parterna i nordatlantiska fördraget, undertecknat i Washington den 4 april 1949,

som anser att internationella militära högkvarter får inrättas inom deras territorier genom särskilda överenskommelser träffade med stöd av nordatlantiska fördraget, och

som önskar definiera statusen för sådana högkvarter och för deras personal inom nordatlantiska fördragets område,

har kommit överens om detta protokoll till avtalet om status för deras styrkor, undertecknat i London den 19 juni 1951.

Artikel 1

I detta protokoll gäller följande definitioner:

a) *avtalet*: avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor, undertecknat i London den 19 juni 1951.

b) *militärstrategiskt högkvarter*: Alliansens militärstrategiska högkvarter i Europa (SHAPE), Alliansens militärstrategiska högkvarter för Atlanten (SACLANT) eller annat motsvarande internationellt militärt högkvarter som har inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget.

c) *allierat högkvarter*: militärstrategiskt högkvarter eller annat internationellt militärt högkvarter som har inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget och som är direkt underordnat ett militärstrategiskt högkvarter.

d) *Nordatlantiska rådet*: det råd som inrättats enligt artikel 9 i nordatlantiska fördraget eller något av dess underordnade organ som har befogenhet att handla på dess vägnar.

¹ Översättning i enlighet med den i prop. 2023/24:133 intagna texten.

Article 2

Subject to the following provisions of this Protocol, the Agreement shall apply to Allied Headquarters in the territory of a Party to the present Protocol in the North Atlantic Treaty area, and to the military and civilian personnel of such Headquarters and their dependents included in the definitions in sub-paragraphs (a), (b) and (c) of paragraph 1 of Article 3 of this Protocol, when such personnel are present in any such territory in connection with their official duties. Of, in the case of dependents, the official duties of their spouse or parent.

Article 3

1. For the purpose of applying the Agreement to an Allied Headquarters the expressions "force", "civilian component" and "dependent", wherever they occur in the Agreement, shall have the meanings set out below:

a) "force" means the personnel attached to the Allied Headquarters who belong to the land, sea or air armed services of any Party to the North Atlantic Treaty;

b) "civilian component" means civilian personnel who are not stateless persons, nor nationals of any State which is not Party to the Treaty, nor nationals of, nor ordinarily resident in the receiving State, and who are (i) attached to the Allied Headquarters and in the employ of an armed service of a Party to the North Atlantic Treaty or (ii) in such categories of civilian personnel in the employ of the Allied Headquarters as the North Atlantic Council shall decide;

c) "dependent" means the spouse of a member of a force or civilian component, as defined in sub-paragraphs (a) and (b) of this paragraph, or a child of such member depending on him or her for support.

2. An Allied Headquarters shall be considered to be a force for the purposes of Article II, para-

Artikel 2

Om inte annat följer av bestämmelserna nedan i detta protokoll ska avtalet tillämpas på allierade högkvarter inom en protokollsparts territorium inom nordatlantiska fördragets område och på deras militära och civila personal samt deras anhöriga som omfattas av definitionerna i artikel 3.1 a, b och c i detta protokoll när denna personal befinner sig inom ett sådant territorium i tjänsten eller, när det gäller anhöriga, i samband med deras makas, makes eller förälders tjänsteuppdrag.

Artikel 3

1. Vid tillämpning av avtalet på ett allierat högkvarter ska termerna *styrka*, *civil komponent* och *anhörig*, när de förekommer i avtalet, ha följande betydelse:

a) *styrka*: den personal som är placerad vid det allierade högkvarteret och som tillhör land-, sjö- eller luftstridskrafter som tillhör en part i nordatlantiska fördraget.

b) *civil komponent*: civil personal som varken är statslösa personer eller medborgare i en stat som inte är part i nordatlantiska fördraget och inte heller är medborgare eller stadigvarande bosatta i den mottagande staten och som i) är placerad vid det allierade högkvarteret och är anställd av stridskrafter som tillhör en part i nordatlantiska fördraget eller ii) ingår i de kategorier av civil personal anställd vid allierade högkvarter som fastställs av Nordatlantiska rådet.

c) *anhörig*: maka eller make till en medlem av en styrka eller en civil komponent enligt definitionerna i leden a och b ovan, eller en sådan medlems barn som är beroende av honom eller henne för sitt uppehälle.

2. Ett allierat högkvarter ska betraktas som en styrka vid tillämpning av artiklarna II, V.2,

graph 2 of Article V, paragraph 10 of Article VII, paragraphs 2, 3, 4, 7 and 8 of Article IX, and Article XIII, of the Agreement.

Article 4

The rights and obligations which the Agreement gives to or imposes upon the sending State or its authorities in respect of its forces or their civilian components or dependents shall, in respect of an Allied Headquarters and its personnel and their dependents to whom the Agreement applies in accordance with Article 2 of the present Protocol, be vested in or attach to the appropriate Supreme Headquarters and the authorities responsible under it, except that

a) the right which is given by Article VII of the Agreement to the military authorities of the sending State to exercise criminal and disciplinary jurisdiction shall be vested in the military authorities of the State, if any, to whose military law the person concerned is subject;

b) the obligations imposed upon the sending State or its authorities by Article II, paragraph 4 of Article III, paragraphs 5 (a) and 6 (a) of Article VII, paragraphs 9 and 10 of Article VIII, and Article XIII, of the Agreement, shall attach both to the Allied Headquarters and to any State whose armed service, or any member or employee of whose armed service, or the dependent of such member or employee, is concerned;

c) for the purposes of paragraphs 2 (a) and 5 of Article III, and Article XIV, of the Agreement, the sending State shall be, in the case of members of a force and their dependents, the State to whose armed service the member belongs, or, in the case of members of a civilian component and their dependents, the State, if any, by whose armed service the member is employed;

d) the obligations imposed on the sending State by virtue of paragraphs 6 and 7 of Article VIII of the Agreement shall attach to the State to whose armed service the person belongs whose act or omission has given rise to the claim or, in the case of a member of a civilian component, to the State by whose armed ser-

VII.10, IX.2, IX.3, IX.4, IX.7, IX.8 och XIII i avtalet.

Artikel 4

De rättigheter och skyldigheter som avtalet ger eller ålägger den sändande staten eller dess myndigheter med avseende på dess styrkor eller civila komponenter eller deras anhöriga ska, med avseende på ett allierat högkvarter och dess personal och deras anhöriga på vilka avtalet är tillämpligt i enlighet med artikel 2 i detta protokoll, innehas av eller vila på vederbörligt militärstrategiskt högkvarter och dess underordnade organ, med följande undantag:

a) Den rätt att utöva straffrättslig och disciplinär jurisdiktion som artikel VII i avtalet ger den sändande statens militära myndigheter ska innehas av de militära myndigheterna i den stat, i förekommande fall, under vars militära lagstiftning den berörda personen lyder.

b) De skyldigheter som åläggs den sändande staten eller dess myndigheter i artiklarna II, III.4, VII.5 a, VII.6 a, VIII.9, VIII.10 och XIII i avtalet ska vila på både det allierade högkvarteret och den stat vars stridskrafter, eller en medlem av eller anställd hos de stridskrafterna, eller en anhörig till en sådan medlem eller anställd, berörs.

c) Vid tillämpning av artiklarna III.2 a, III.5 och XIV i avtalet är den sändande staten, när det gäller medlemmar av en styrka och deras anhöriga, den stat vars stridskrafter medlemmen tillhör eller, när det gäller medlemmar av en civil komponent och deras anhöriga, den stat, i förekommande fall, vars stridskrafter medlemmen är anställd av.

d) De skyldigheter som åläggs den sändande staten i artikel VIII.6 och VIII.7 i avtalet ska vila på den stat vars stridskrafter den person tillhör vars handling eller underlåtenhet anspråket härrör från eller, om det gäller en medlem av en civil komponent, den stat vars stridskrafter han eller hon är anställd av eller, om ingen sådan

vice he is employed or, if there is no such State, to the Allied Headquarters of which the person concerned is a member. Both the State, if any, to which obligations attach under this paragraph and the Allied Headquarters concerned shall have the right of the sending State in connection with the appointment of an arbitrator under paragraph 8 of Article VIII.

Article 5

Every member of an Allied Headquarters shall have a personal identity card issued by the Headquarters showing names, date and place of birth; nationality, rank or grade, number (if any), photograph and period of validity. This card must be presented on demand.

Article 6

1. The obligations to waive claims imposed on the Contracting Parties by Article VIII of the Agreement shall attach both to the Allied Headquarters and to any Party to this Protocol concerned.

2. For the purposes of paragraphs 1 and 2 of Article VIII of the Agreement,

a) property owned by an Allied Headquarters or by a Party to this Protocol and used by an Allied Headquarters shall be deemed to be property owned by a Contracting Party and used by its armed services;

b) damage caused by a member of a force or civilian component as defined in paragraph 1 of Article 3 of this Protocol or by any other employee of an Allied Headquarters shall be deemed to be damage caused by a member or employee of the armed services of a Contracting Party;

c) the definition of the expression "owned by a Contracting Party" in paragraph 3 of Article VIII shall apply in respect of an Allied Headquarters.

stat finns, det allierade högkvarter som personen i fråga tillhör. Både den stat, i förekommande fall, som skyldigheter vilar på enligt detta stycke och det berörda allierade högkvarteret ska ha den sändande statens rättigheter vid utseende av en skiljeman enligt artikel VIII.8.

Artikel 5

Varje medlem av ett allierat högkvarter ska ha ett personligt identitetskort utfärdat av högkvarteret med namn, födelsedatum och födelseort, nationalitet, militär grad eller tjänsteställning, registreringsnummer (i förekommande fall), foto och giltighetstid. Kortet ska uppvisas på begäran.

Artikel 6

1. Den skyldighet att avstå från anspråk som artikel VIII i avtalet ålägger de avtalslutande parterna ska gälla både de allierade högkvarteren och varje part i detta protokoll.

2. Vid tillämpning av artikel VIII.1 och VIII.2 i avtalet

a) ska egendom som ägs av ett allierat högkvarter eller en part i detta protokoll och som används av ett allierat högkvarter anses vara egendom som ägs av en avtalslutande part och används av dess stridskrafter,

b) ska skada vållad av en medlem av en styrka eller en civil komponent enligt definitionerna i artikel 3.1 i detta protokoll eller av någon annan anställd vid ett allierat högkvarter anses vara vållad av en medlem av eller anställd hos en avtalslutande parts stridskrafter,

c) ska definitionen av uttrycket *som ägs av en avtalslutande part* i artikel VIII.3 vara tillämplig i förhållande till ett allierat högkvarter.

3. The claims to which paragraph 5 of Article VIII of the Agreement applies shall include claims (other than contractual claims and claims to which paragraphs 6 or 7 of that Article apply) arising out of acts or omissions of any employees of an Allied Headquarters, or out of any other act, omission or occurrence for which an Allied Headquarters is legally responsible, and causing damage in the territory of a receiving State to third parties, other than any of the Parties to this Protocol.

Article 7

1. The exemption from taxation accorded under Article X of the Agreement to members of a force or civilian component in respect of their salaries and emoluments shall apply, as regards personnel of an Allied Headquarters within the definitions in paragraph 1 (a) and (b) (i) of Article 3 of this Protocol, to salaries and emoluments paid to them as such personnel by the armed service to which they belong or by which they are employed, except that this paragraph shall not exempt any such member or employee from taxation imposed by a State of which he is a national.

2. Employees of an Allied Headquarters of categories agreed by the North Atlantic Council shall be exempted from taxation on the salaries and emoluments paid to them by the Allied Headquarters in their capacity as such employees. Any Party to the present Protocol may, however, conclude an arrangement with the Allied Headquarters whereby such Party will employ and assign to the Allied Headquarters all of its nationals (except, if such Party so desires, any not ordinarily resident within its territory) who are to serve on the staff of the Allied Headquarters and pay the salaries and emoluments of such persons from its own funds, at a scale fixed by it. The salaries and emoluments so paid may be taxed by the Party concerned but shall be exempted from taxation by any other Party. If such an arrangement is entered into by any Party to the present Protocol and is subsequently

3. De anspråk på vilka artikel VIII.5 i avtalet är tillämplig innefattar anspråk (andra än kontraktuella anspråk och anspråk på vilka artikel VIII.6 och VIII.7 i avtalet är tillämplig) som härrör från en handling eller underlåtenhet som en anställd vid ett allierat högkvarter gjort sig skyldig till eller från någon annan handling, underlåtenhet eller händelse för vilken ett allierat högkvarter är rättsligt ansvarigt och som inom en mottagande stats territorium vållar en tredje part som inte är part i detta protokoll skada.

Artikel 7

1. Sådan skattebefrielse som enligt artikel X i avtalet ska beviljas medlemmar av en styrka eller en civil komponent med avseende på deras löner och ersättningar ska för sådan personal vid ett allierat högkvarter som omfattas av definitionerna i artikel 3.1 a och b i) i detta protokoll gälla de löner och ersättningar som de erhåller i egenskap av sådan personal och som betalas av de stridskrafter som de tillhör eller är anställda av; denna punkt ska dock inte befria en sådan medlem eller anställd från beskattning i en stat i vilken han eller hon är medborgare.

2. De anställda vid ett allierat högkvarter som ingår i de kategorier som fastställts av Nordatlantiska rådet ska vara befriade från beskattning av de löner och ersättningar som betalas till dem av det allierade högkvarteret i deras egenskap av sådana anställda. En part i detta protokoll får emellertid ingå en överenskommelse med det allierade högkvarteret om att parten ska anställa och till det allierade högkvarteret förordna alla sina medborgare som ska ingå i det allierade högkvarterets personal (utom, om parten så önskar, personer som inte är stadigvarande bosatta inom dess territorium) och med egna medel betala löner och ersättningar till de personerna enligt en skala som parten fastställt. Löner och ersättningar som betalas på detta sätt får beskattas av parten i fråga men inte av andra parter. Om en sådan överenskommelse ingås av en part i detta protokoll och sedan ändras eller

modified or terminated, Parties to the present Protocol shall no longer be bound under the first sentence of this paragraph to exempt from taxation the salaries and emoluments paid to their nationals.

Article 8

1. For the purpose of facilitating the establishment, construction, maintenance and operation of Allied Headquarters, these Headquarters shall be relieved, so far as practicable, from duties and taxes, affecting expenditures by them in the interest of common defense and for their official and exclusive benefit, and each Party to the present Protocol shall enter into negotiations with any Allied Headquarters operating in its territory for the purpose of concluding an agreement to give effect to this provision.

2. An Allied Headquarters shall have the rights granted to a force under Article XI of the Agreement subject to the same conditions.

3. The provisions in paragraphs 5 and 6 of Article XI of the Agreement shall not apply to nationals of the receiving States, unless such nationals belong to the armed services of a Party to this Protocol other than the receiving State.

4. The expression "duties and taxes" in this Article does not include charges for services rendered.

Article 9

Except in so far as the North Atlantic Council may decide otherwise,

a) any assets acquired from the international funds of an Allied Headquarters under its capital budget and no longer required by the Headquarters shall be disposed of under arrangements approved by the North Atlantic Council and the proceeds shall be distributed among or credited to the Parties to the North Atlantic Treaty in the proportions in which they have

sägs upp ska parterna i detta protokoll inte längre vara bundna att enligt första meningen i denna punkt bevilja skattebefrielse för löner och ersättningar som betalas till deras medborgare.

Artikel 8

1. För att underlätta inrättande, uppförande, underhåll och drift av allierade högkvarter ska de så långt som möjligt befrias från sådana tullar och skatter som avser deras kostnader i det gemensamma försvarets intresse och för deras officiella och uteslutande bruk; varje part i detta protokoll ska, i syfte att ingå avtal för detta ändamål, inleda förhandlingar med de allierade högkvarter som är verksamma inom dess territorium.

2. Ett allierat högkvarter ska på samma villkor ha de rättigheter som en styrka åtnjuter enligt artikel XI i avtalet.

3. Bestämmelserna i artikel XI.5 och XI.6 i avtalet gäller inte den mottagande statens medborgare, såvida inte dessa medborgare tillhör en annan protokollsparts stridskrafter än den mottagande statens.

4. Uttrycket *tullar och skatter* i denna artikel omfattar inte betalning för utförda tjänster.

Artikel 9

Om inte Nordatlantiska rådet beslutar annat gäller följande:

a) De tillgångar som förvärvats med ett allierat högkvarters internationella medel från dess kapitalbudget och som högkvarteret inte längre behöver ska avyttras enligt former godkända av Nordatlantiska rådet, och avkastningen ska fördelas mellan eller krediteras parterna i nordatlantiska fördraget i förhållande till deras bidrag till högkvarterets kapitalkostnader. Den mottag-

contributed to the capital costs of the Headquarters. The receiving State shall have the prior right to acquire any immovable property so disposed of in its territory, provided that it offers terms no less favourable than those offered by any third party;

b) any land, buildings or fixed installations provided for the use of an Allied Headquarters by the receiving State without charge to Headquarters (other than a nominal charge) and no longer required by the Headquarters shall be handed back to the receiving State, and any increase or loss in the value of the property provided by the receiving State resulting from its use by the Headquarters shall be determined by the North Atlantic Council (taking into consideration any applicable law of the receiving State) and distributed among or credited or debited to the Parties to the North Atlantic Treaty in the proportions in which they have contributed to the capital costs of the Headquarters.

Article 10

Each Supreme Headquarters shall possess juridical personality; it shall have the capacity to conclude contracts and to acquire and dispose of property: The receiving State may, however, make the exercise of such capacity subject to special arrangements between it and the Supreme Headquarters or any subordinate Allied Headquarters acting on behalf of the Supreme Headquarters.

Article 11

1. Subject to the provisions of Article VIII of the Agreement, a Supreme Headquarters may engage in legal proceedings as claimant or defendant. However, the receiving State and the Supreme Headquarters or any subordinate Allied Headquarters authorised by it may agree that the receiving State shall act on behalf of the Supreme Headquarters in any legal proceedings to which that Headquarters is a party before the courts of the receiving State.

ande staten ska ha företrädesrätt att förvärva fast egendom som avyttras på detta sätt inom dess territorium, under förutsättning att den mottagande statens villkor inte är mindre förmånliga än de som erbjuds av en tredje part.

b) Den mark och de byggnader och fasta anläggningar som den mottagande staten har upplåtit kostnadsfritt (eller mot nominell betalning) för ett allierat högkvarterets användning och som högkvarteret inte längre behöver ska återlämnas till den mottagande staten; eventuell ökning eller minskning, till följd av högkvarterets användning, av värdet på sådan egendom som upplåtits av den mottagande staten ska bestämmas av Nordatlantiska rådet (med beaktande av den mottagande statens tillämpliga lagar) och fördelas mellan eller krediteras eller debiteras parterna i nordatlantiska fördraget i förhållande till deras bidrag till högkvarterets kapitalkostnader.

Artikel 10

Varje militärstrategiskt högkvarter är en juridisk person och har förmåga att ingå avtal och förvärva och avyttra egendom. Den mottagande staten får dock bestämma att utövandet av denna förmåga ska ske i enlighet med särskilda överenskommelser mellan den staten och det militärstrategiska högkvarteret eller ett underordnat allierat högkvarter som handlar på det militärstrategiska högkvarterets vägnar.

Artikel 11

1. Om inte annat följer av bestämmelserna i artikel VIII i avtalet kan ett militärstrategiskt högkvarter delta i rättsliga förfaranden som kärande eller svarande. Den mottagande staten och det militärstrategiska högkvarteret eller ett underordnat allierat högkvarter som har dess tillstånd får dock komma överens om att den mottagande staten ska handla på det militärstrategiska högkvarterets vägnar i rättsliga förfaranden i vilka högkvarteret är part i den mottagande statens domstolar.

2. No measure of execution or measure directed to the seizure or attachment of its property or funds shall be taken against any Allied Headquarters, except for the purposes of paragraph 6 (a) of Article VII and Article XIII of the Agreement.

Article 12

1. To enable it to operate its international budget, an Allied Headquarters may hold currency of any kind and operate accounts in any currency.

2. The Parties to the present Protocol shall, at the request of an Allied Headquarters, facilitate transfers of the funds of such Headquarters from one country to another and the conversion of any currency held by an Allied Headquarters into any other currency, when necessary to meet the requirements of any Allied Headquarters.

Article 13

The archives and other official documents of an Allied Headquarters kept in premises used by those Headquarters or in the possession of any properly authorised member of the Headquarters shall be inviolable, unless the Headquarters has waived this immunity. The Headquarters shall, at the request of the receiving State and in the presence of a representative of that State, verify the nature of any documents to confirm that they are entitled to immunity under this Article.

Article 14

1. The whole or any part of the present Protocol or of the Agreement may be applied, by decision of the North Atlantic Council, to any international military Headquarters or organisation (not included in the definitions in paragraphs (b) and (c) of Article 1 of this Protocol) which is established pursuant to the North Atlantic Treaty.

2. Inga exekutionsåtgärder eller åtgärder som syftar till beslag av eller kvarstad på ett allierat högkvarters egendom eller tillgångar får vidtas mot ett allierat högkvarter, utom för de syften som avses i artiklarna VII.6 a och XIII i avtalet.

Artikel 12

1. För att ett allierat högkvarter ska kunna hantera sin internationella budget får det inneha vilken valuta som helst och konton i valfri valuta.

2. Parterna i detta protokoll ska på begäran av ett allierat högkvarter underlätta överföring av dess tillgångar från ett land till ett annat och växling av valuta som innehas av ett allierat högkvarter till en annan valuta, när så är nödvändigt för att tillgodose ett allierat högkvarters behov.

Artikel 13

Ett allierat högkvarters arkiv och andra officiella handlingar som förvaras i lokaler som används av det högkvarteret eller som innehas av en vederbörligen bemyndigad medlem av högkvarteret ska vara okränkbara, utom om högkvarteret har avstått från denna immunitet. Högkvarteret ska på begäran av den mottagande staten och i närvaro av en företrädare för den staten styrka handlingarnas art för att bekräfta att de omfattas av immunitet enligt denna artikel.

Artikel 14

1. Detta protokoll och avtalet får genom beslut av Nordatlantiska rådet helt eller delvis tillämpas på internationella militära högkvarter eller internationella militärorganisationer (som inte omfattas av definitionerna i artikel 1 b och c i detta protokoll) som har inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget.

2. When the European Defence Community comes into being, the present Protocol may be applied to the personnel of the European Defence Forces attached to an Allied Headquarters and their dependents at such time and in such manner as may be determined by the North Atlantic Council.

Article 15

All differences between the Parties to the present Protocol or between any such Parties and any Allied Headquarters relating to the interpretation or application of the Protocol shall be settled by negotiation between the parties in dispute without recourse to any outside jurisdiction. Except where express provision is made to the contrary in the present Protocol or in the Agreement, differences which cannot be settled by direct negotiation shall be referred to the North Atlantic Council.

Article 16

1. Articles XV and XVII to XX of the Agreement shall apply as regards the present Protocol as if they were an integral part thereof, but so that the Protocol may be reviewed, suspended, ratified, acceded to, denounced or extended in accordance with those provisions independently from the Agreement.

2. The present Protocol may be supplemented by bilateral agreement between the receiving State and a Supreme Headquarters, and the authorities of a receiving State and a Supreme Headquarters may agree to give effect, by administrative means in advance of ratification, to any provisions of this Protocol or of the Agreement as applied by it.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed the present Protocol.

2. När Europeiska försvars- gemenskapen har bildats får detta protokoll tillämpas på den personal inom de europeiska försvarsstyrkorna som är placerad vid ett allierat högkvarter och på dess anhöriga vid den tidpunkt och på det sätt som Nordatlantiska rådet bestämmer.

Artikel 15

Alla tvister mellan parterna i detta protokoll eller mellan sådana parter och allierade högkvarter avseende tolkningen eller tillämpningen av detta protokoll ska lösas genom förhandlingar mellan de tvistande parterna utan stöd av utomstående jurisdiktion. Utom i de fall där det finns uttryckliga bestämmelser med motsatt innebörd i detta protokoll eller i avtalet ska tvister som inte kan lösas genom direkta förhandlingar hänskjutas till Nordatlantiska rådet.

Artikel 16

1. Artiklarna XV och XVII–XX i avtalet gäller med avseende på detta protokoll som om de utgjorde en integrerad del av det, men protokollet kan ses över, suspenderas, ratificeras, tillträdas, sägas upp eller förlängas i enlighet med de bestämmelserna oberoende av avtalet.

2. Detta protokoll får kompletteras med bilaterala avtal mellan en mottagande stat och ett militärstrategiskt högkvarter, och myndigheterna i en mottagande stat och ett militärstrategiskt högkvarter får komma överens om att genom administrativa åtgärder före ratifikationen ge verkan åt bestämmelser i detta protokoll eller i avtalet som den mottagande staten har beslutat att tillämpa.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill veder- börligen bemyndigade, under- tecknat detta protokoll.

Done in Paris this 28th day of August 1952, in the English and French languages, both texts being equally authoritative, in a single original which shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America. The Government of the United States of America shall transmit certified copies thereof to all the signatory and acceding States.

Upprättat i Paris den 28 augusti 1952 på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga, i ett enda original som ska deponeras i arkivet hos Amerikas förenta staters regering. Amerikas förenta staters regering ska sända bestyrkta kopior av detta protokoll till alla stater som undertecknar eller tillträder det.